

ئايا من مەترسى ھەوکردنى جگھرى جۆرى B م ھەيە؟

ههوكردنى جگهرى جۆرى B چىيە؟

ههوكردنى جگهرى جۆرى B قايرۆسىكە تووشى جگهر دەبىت وە بۆى ھەيە بىيئە نەخۆشىيەكى ترسناكى جگهر. جگهر ئۆرگانىكى گرنگە وە بەرپرسە لە شىكردەنەوى خواردن و ماددەى كىمىياوى زىانبەخش، دروستكردنى پىرۆتىنى بنچىنەيى و رىكخستنى قىتامىن، كانزا، ئاسن وە شەكرە بنچىنەيەكان.

تاچ رادەيەك بىلە؟

لە ھەر كاتىكدا حسابى بىكەيت دەوروبەرى 350 ملىون كەس ھەيە تووشى ههوكردنى جگهرى جۆرى B بوون لە جىهاندا.

سالانە دەوروبەرى 600 - 800 كەيسى تازە لە ئىنگلتەرە و ئىلز رادەگەيەنرەن، لە كاتىكدا كە تەنھا لە و ئىلز سالانە 50 - 60 كەيسى تازە رادەگەيەنرەن. ژمارەى كەيسە رادەگەيەندراو ھەكان نزمە بەبەرانبەر كردن لەگەل ھەندىك و لاتى تر بەلام گەلنىك كەسى تر نەخۆشىيەكەيان ھەيە و پىيان نەزانىوہ.

نیشانەكانى چىن؟

زۆر كەس كە دوچارى ههوكردنى جگهرى جۆرى B بوون نازانن كە دوچار بوون چونكە ھىچ جۆرە نیشانەيەكيان نىيە. كەسانىكى تر پىدەچىت يەكەمجار كە دوچار دەبن زنجىرەيەك نیشانەيان تىدا دەربكەوتت. ئەمانەش پىدەچىت نەخۆشىيەكى لەشئوہى ئەنفلۇنزا، ماندووبوونىكى زۆر، نەمانى ئارەزوو بۆ خواردن، زەردەھەلگەرانى پىست و چاوەكان (زەردوويى)؛ وە /يان مىزى تۆخ بگرنە خويان. ھەر كەسنىك كە دوچارى ئەو قايرۆسە بووبىت دەكرىت بىگويەتەوہ بۆ كەسانى تر، تەنانت ئەگەر ھىچ نیشانەيەكيان نەبىت يان نەزانن كە دوچار بوون. ههوكردنى جگهرى جۆرى B بەشئوہەيەكى ئاسايى لەرىگاي پشكنىنى خوينەوہ دەستنىشان دەكرىت.

هەندیک زانیاری زیاتر دەربارە ی هەوکردنی جگەری جۆری B

زۆربە ی ئەو کەسانە ی کە بە گەورە یی دوچاری دەبن بە تەواوی لە هەوکردنە کە
پرزگاریان دەبیت و چاکدەبنەو. بە لām لهگەل ئەو هەشدا، لە هەر 100 کەسیک کە
دوچاری دەبن:

- تارادە ی 1 کەس پێدەچیت ماوێهکی کەم دوای ئەو ی دوچاری دەبیت بە دەست
سستییهکی تەواوی جگەرەو بە نالینیت؛ وە
- دەوروبەری 5 کەس بەر دەوام دەبن بەرەو دروستیوونی هەوکردنی درێژخایەن-
دەبن بە هەلگری فایرۆسە کە دەتوانن هەوکردنە کە بگۆینەو بە کەسانی تر.
دەوروبەری 1 کەس لەو هەلگرانە دواتر لە ژیانیدا تووشی نەخۆشی سەختی جگەر
دەبیت.

ئەو منال و کۆرپانە ی کە دوچاری هەوکردنی جگەری جۆری B دەبن ئەگەری
ئەو میان زۆرە کە بین بە هەلگری فایرۆسە کە، بە لām ئەگەری ئەو میان لە کەسانی
گەورە کەمترە کە هیچ نیشانە یهکی دەمۆدەستی هەوکردنە کەیان تێدا دەربکەوێت.
زۆر جار منالکی تووشبوو فایرۆسە کە بو سەر تاپای ژیا نی هەلدهگریت وە ئەگەری
ئەو ی زۆر ترە کە لە ماو ی درێژخایەندا دوچاری نەخۆشی سەختی جگەر بێت.

هەوکردنی جگەری جۆری B هەتا نیستا چارەسەری نییە بە لām هەندیک چارەسەر
هەیه کە پێدەچیت یارمەتی بەرگرتن بدات لە تیکشکانی جگەر و نەهیلنیت خراپتر
ببیت وە بەر لەو بەگریت فایرۆسە کە چەند بەرانبەر زیاد بکات. کاریگەری ئەم
چارەسەرە لە کەسیکەو بە کەسیکی تر جیاوازه.

جۆری دیکە ی هەوکردنی جگەر هەیه کە دەتەننەو (پەتان)، وەکو هەوکردنی
جگەری جۆری A وە هەوکردنی جگەری جۆری C، ئەمانە لە هەوکردنی
جگەری جۆری B جیاوازن.

خەلك چۆن دوچارى دەبن؟

- قايرۆسى ھەوكردىنى جگەرى جۆرى B لە خوین و ھەندىك شلەمەنى دىكەى ناو لەشى كەسانى تووشبوودا ھەيە. زۆر بە زووى دەتەننیتەوہ (پەتايە). رىگا سەرەكییەكانى گواستتەوہى ھەوكردەكە لە كەسكەوہ بۆ كەسكى تر ئەمانەن:
- ئەنجامدانى كارى سىكىسى لەگەل كەسكى تووشبوو بەبى بەكار ھىنانى كۆندۆم (كارى سىكىسى نىوان ئافرەت/پياو وە پياو/پياو). ئەمە مەترسىيەكە چونكە شلەمەنىەكانى ناو لەش پىدەچىت قايرۆسەكەيان تىداىت؛
 - لە داىكىكى تووشبوو ھەوہ بۆ كۆرپەكەى؛
 - بە ھاوبەشى بەكار ھىنانى ئامرازەكانى بەكار ھىنانى دەرمان و مادەى ھۆشبەر لەرىگەى سرنجەوہ (ئەمەش دەرزى، سرنج، كەوچك، ئاو وە فلتەر دەگرىتەوہ)؛
 - بە ھاوبەشى بەكار ھىنانى فۇچەى دەمودان، گۆيزان يان ئەو ئامرازانەى بۆ خال كوتاندن و سىنى لەش بەكار دىن ئەگەر بەرىكوپىكى پاك نەكرابنەوہ؛ ياخود
 - بە پەيوەندى خوین بۆ خوین (بۆ نمونە وەرگرتتى خوینی پيس يان بەر ھەمەكانى خوین).

کي له بهر مهترسيديايه؟

ئو کهسانه ی که له م گروپانه ی لای خوار موهدان پیدهچیت مهترسییه کی زیاتریان هه بیت بو تووشبوون به ههوکردنی جگه ری جو ری B:

- ئو کورپانه ی که له دایکی کی تووشبوو له دایک دهن؛
- هاوسه ر، منال، یان نه ندانی ناومالی که سیک که تووشبووه؛
- ئهوانه ی جو ره کارکیان هه یه که نه گه ری ئه میان هه یه له گهل شلمه نی ناوله شی که سانی تووشبوودا به ری هک کهوتن رو بدات، بو نمونه دوکتور، په رستیار، پزیشکی ددان، کارمهدانی به ندیخانه، یان پولیس؛
- هه ر که سیک که زوو زوو که سی هاوسه ری سیکی خوی ده گوریت، به تاییه تی نه گه ر هه میسه کوندوم به کار نه هینن؛ یاخود
- هه ر که سیک که دهرمان و ماده ی هوشبه ر به دهرزی له خوی دهدات وه نامرازه کانی دهرزی لیدان له گهل که سانی دیکه به هاوبه شی به کار ده هینیت.

نه گه ر له باوه ر هدایت که خوت، یان که سیک له خیزانه که تان، پیدهچیت مهترسی زوری هه بیت پیویسته ئه وه له گهل دوکتور هکمت، په رستیاری کلینیک، یان کلینیکی نوژداری زایه نی- ریره ی میز (GUM) باس بکه یت.

هه روه ها نه گه ر تو بو ولاتیگ گه شت ده که یت که له وی ههوکردنی جگه ری جو ری B بلاوه ئهوا پیدهچیت هه مدیس له به رده م مهترسییه کی زیاتردا بیت. ده توانیت پیویستی کوتان له گهل جی پییه که مت (GP)، په رستیاری کلینیک، یان کلینیکی گه شت باس بکه یت که ده توانن رینماییت بکه ن دهر باره ی کوتان و چالاکی زور مهترسیدار که ده بیت خوتیان لی دوور په ریز بگریت له کاتیکدا که له دهر وه بیت.

نایا ده توانریت من له په تای ههوکردنی جگه ری جو ری B بیاریزریم؟

به لی کوتانیکی زور کاریگه ر له نارادایه. نه گه ر له باوه ر هدایت له به رده م مهترسییه کی زیاتری تووشبوون به ههوکردنی جگه ری جو ری B دایت له گهل جی پی، په رستیاری کلینیک، یان کلینیکی GUM ی ناوچه که ی خوت قسه بکه. ئهوان یار مهتیت ددهن که بریار به دیت نه گه ر پیویست بیت بکو تریت بو ئه وه ی بیاریزریت وه هه روه ها رینماییت بو پیشنیاز بکه ن له سه ر چونیته ی که مکردنه وه ی مهترسییه کانت.

نایا کوتانی ههوکردنی جگهری جۆری B چیه؟

کوتانی ههوکردنی جگهری جۆری B بهشیوهیهکی ئاسایی به شیوهی کۆرسیکی 3 دهرزی وهردهگیریت. کوتانهکه زۆر سهلامهته وه زۆربهی ولاتهکان له سهرتاسهری جیهاندا کوتانهکهیان خستۆته ناو بهرنامهی کوتانی رۆتینی کۆرپهوه. شتیکی گرنکه که ههموو کۆرسهکه تهواو بکهیت لهپیناوی پاراستنیکی زۆر بههیزدا.

ئهگهر لهو باوهرهدایت که پیدهچیت له مهترسییهکی زیاتردا بیت بۆ توشبوون به ههوکردنی جگهری جۆری B لهگهڵ جی پی یان پهرسیاری کلینیکهکهت قسه بکه. یان لهباتی نهوه پهیوهندی بکه به کلینیکی GUM ی ناوچهکهی خۆتهوه بۆ بهدهستهپینانی رینمایی نهینی و ناونادیار وه پشکنین.

له کوی دهتوانم زانیاری زیاترم دهستگیر ببیت؟

دهتوانیت تهلهفون بکهیت بۆ ئین ئیچ ئیس دایریکت (NHS Direct) ی ویلز به

ژماره 0845 46 47

یان

سهردانی مآپهری تهندروستی گشتیی ویلز بکه:

www.publichealthwales.wales.nhs.uk/

یاخود لهریگای:

ترهستی جگهری بهریتانی

The British Liver Trust

2 Southampton Road, Ringwood, BH24 1HY

هێلی یارمهتی خۆراییی: 0800 652 7330

پرسیاری گشتی: 01425 481320

فاکس: 01425 481335

ئیمهیل: info@britishlivertrust.org.uk

www.britishlivertrust.org.uk

© Crown Copyright 2010 E749